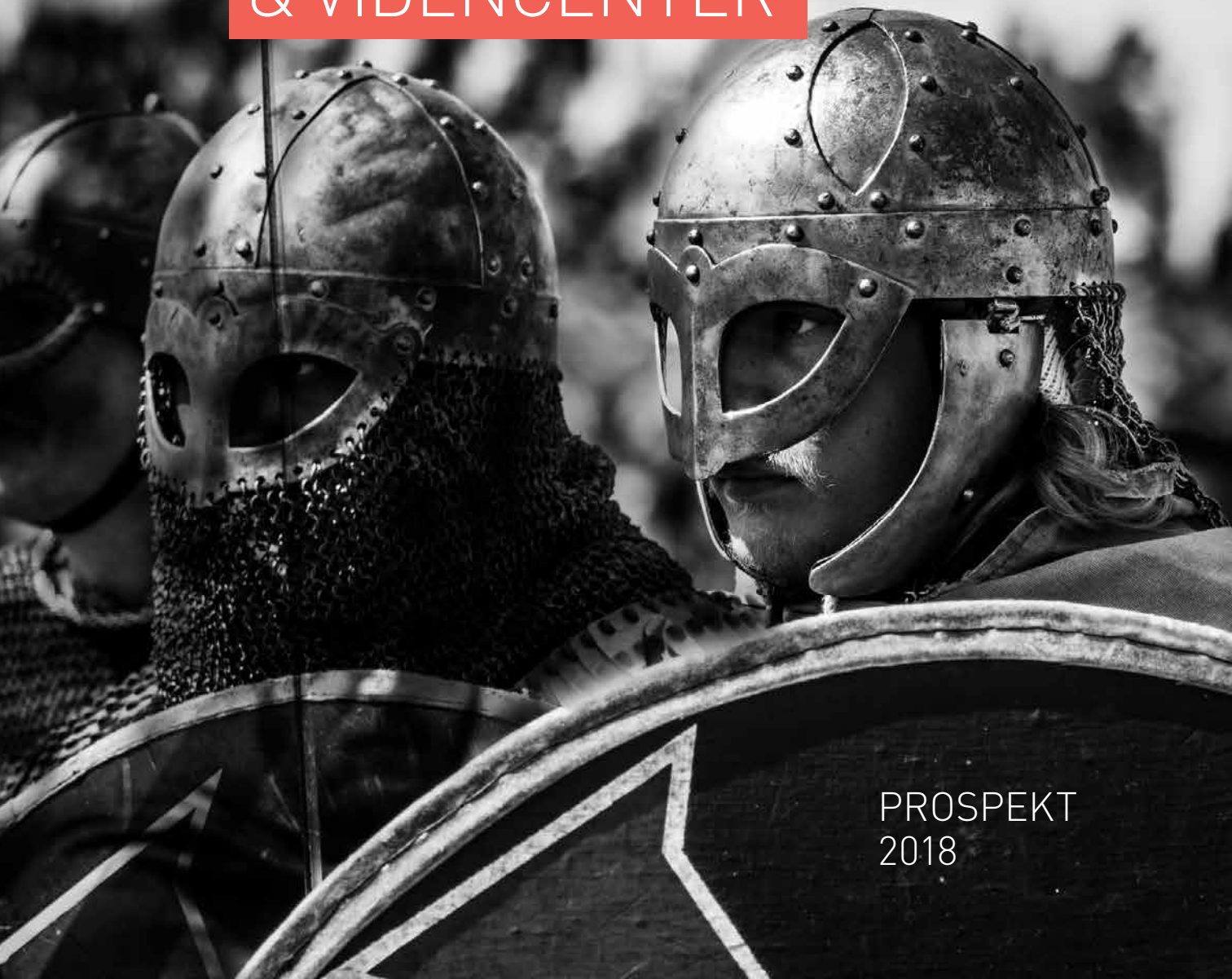

NY TRELLE BORG

DEN GENSKABTE
HISTORISKE OG DIGITALE
VIKINGEBORG

OPLEVELSES-
& VIDENCENTER

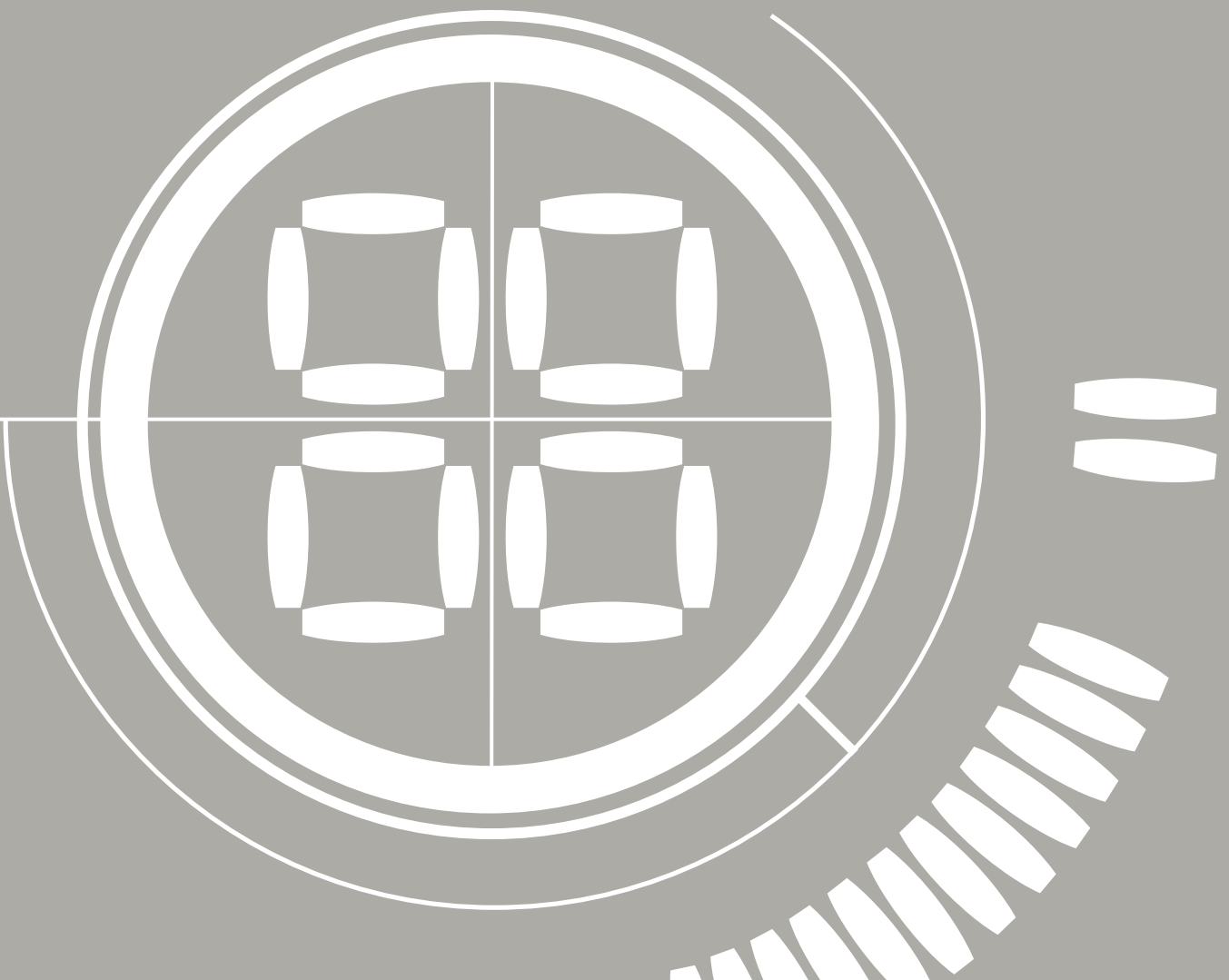
PROSPEKT
2018

IN TRO

Dette prospekt beskriver rammerne for Ny Trelleborgprojektet. Materialet skal skabe et billede af visionerne for Ny Trelleborg Oplevelses- & Videncenter; rekonstruktionen af et udsnit af det oprindelige Trelleborg (Den Genskabte Borg), ny udstilling i ny tilbygning og opgradering af det eksisterende museum, digitale som fysiske aktiviteter i udeområdet og på selve monumentet.

Prospektet giver også en beskrivelse af en samlet vision om at sætte spot på vikingekrigeren og de historier, der knytter sig til livet som kriger på Trelleborg. Prospektet er et samlet formidlingskoncept, der beskriver de oplevelser Trelleborgs gæster kan møde på Ny Trelleborg Oplevelses- & Videncenter.

God læselyst.

IND HOLD /

5	VELKOMMEN TIL TRELLEBORG
7	VISION
10	ET HISTORISK HOTSPOT
13	UNESCO OG VERDENSARV
14	MUSEET VED TRELLEBORG
17	TRE FORMIDLINGSGREB PÅ DET NYE TRELLEBORG
19	DEN GENSKABTE BORG
27	DET EKSISTERENDE MUSEUM
31	MONUMENTET
33	FORSKNINGSBASERET OG AUTENTISK FORMIDLING
34	UNDERVISNING OG PUBLIKUMSFORDIDLING
36	MÅLGRUPPER
40	PROJEKTBUDET
41	DRIFTSBUDGET, DRIFTSGARANTI OG TIDSPLAN

Vikingeborgen Trelleborg er placeret i det vestsjællandske landskab mellem Vårby Å og Tude Å. I dag er området et yndet rekreativt sted for naturelskere, og placeringen i midten af det hele gør området til et historisk hotspot, hvor kultur og natur går op i en højere enhed.

**VEL
KOM
MEN**

VELKOMMEN TIL TRELLEBORG /

Trelleborg er en hjørnesten i vores fælles historiske identitet – den mest spektakulære og bedst befæstede af de fem ringborge, der er fundet i Danmark. Trelleborg er symbol på samlingen af det danske rige og central i vores allermost værdifulde kulturarv.

Det er vores store ønske og vision, at den 1000 år gamle vikingeborg nu skal afsløre sine skjulte hemmeligheder for alle besøgende. Vi vil bygge videre på den succesfulde hands-on og on-site formidling, som Trelleborg har haft stor succes med de senere år.

Ved hjælp af tre forskellige formidlingsgreb vil vi skabe en sanselig, tilgængelig og helt unik oplevelse, der gør de besøgende til en del af historien.

Det første greb er centralt for projektet og unikt på verdensplan. Vi vil genopføre et udsnit af verdens første rekonstruerede vikingeborg af trelleborgtypen med tilhørende langhuse ud fra den nyeste arkæologiske og historiske forskning og viden. Her vil der være levende formidling og fysiske aktiviteter.

Det andet greb er en tilbygning og fornyelse af det eksisterende museum, der vil sikre tidssvarende faciliteter og forny udstillingerne. En opgradering og ny udstilling skal fungere som bindeled til oplevelserne i Den Genskabte Borg og i området omkring og på selve monumentet.

Det tredje greb er at skabe en digital rekonstruktion – en AR-oplevelse (Augmented Reality – suppleret virkelighed), der kan tilgås på vejen til og på selve monumentet. Resultatet vil være en totaloplevelse, hvor de besøgende oplever vikingetiden på egen krop med sanser, følelser og læring.

”

Trelleborg er i mine øjne ét af de mest fantastiske besøgssteder, der med action packed historiefortælling og aktiv indlevelse gør, at de besøgende bliver kastet tilbage i vikingetiden. Jeg støtter fuldt op om de ambitiøse visioner for Ny Trelleborg. Når visionerne realiseres, bliver Trelleborg et fyrtårn i oplevelsesbaseret formidling af vikingetiden til glæde for rigtig mange familier og uddannelsesinstitutioner. Det vil gøre de fantastiske oplevelser, man som besøgende i dag primært får i ferier og til Vikingefestivalen, tilgængelige det meste af året.

Rane Willerslev
museumsdirektør, Nationalmuseet

De udstillede, originale genstande, det enestående nationale monument og det rekonstruerede miljø vil gå op i en højere enhed. De besøgende bliver en del af historien, og de får et førstehåndsindtryk af hverdagslivet på borgen år 980, når de prøver vikingehåndværk, lever og kæmper som vikingekrigere, angriber den rekonstruerede borgs otte meter høje palisade eller sætter sig til højborgs i langhuset.

Trelleborgs mange frivillige indgår som en afgørende del af levendegørelsen af det historiske miljø. Året rundt er de frivillige med til at både vedligeholde rekonstruktioner og udvikle og gennemføre events. De er kimen, der gør Trelleborg unik, og deres engagement er i særklasse.

Bag visionen om at skabe et nyt oplevelses- og viden-center står Slagelse Kommune og Nationalmuseet i tæt samarbejde. De hastigt stigende besøgstal vidner om stor interesse for vikinger og vikingetiden. Trelleborg har dermed skrevet sig ind som kulturattraktion, ikke blot i en lokal, men også i en national og international kontekst. Ny Trelleborg Oplevelses- & Videncenter vil være til stor gavn og glæde for uddannelse, formidling og turisme. Med sin placering og sit genstandsfelt understøtter projektet formidlingen af fortiden til hele Danmarks befolkning.

John Dyrby Poulsen
borgmester
Slagelse Kommune

Helle Jacobsen
for bestyrelsen
Ejendomsfonden for Museet
ved Trelleborg

For mere end 1000 år siden boede og levede vikingekrigere, kvinder, børn og trælle i de 16 langhuse, der lå inde i selve ringborgen på Trelleborg. Krigerne var en del af Harald Blåtands hær, og Trelleborg var en af de fem borge, som blev bygget som en del af kong Haralds magt og militære opbygning – i det, vi i dag kalder Danmark.

VI SI ON

VISION /

Vi vil skabe et internationalt oplevelses- og videntcenter, hvor vikingeborgens historier formidles med en nytænkende kombination af kropsbårne oplevelser, digitale virkemidler og vidensbaseret formidling.

Ny Trelleborg Oplevelses- & Videntcenter bliver et sted, der med en enestående formidling af fantastiske fortællinger viderebringer vor fælles historie om vikingetiden og vikingekrigerens liv på Trelleborg til de mange besøgende fra ind- og udland.

Med den levende og digitale formidling af historien, koblet på det enestående nationale monument, skal gæsterne opleve vikingetiden på egen krop i en totaloplevelse, der inddrager alle sanser, følelser og læring. Alt sammen i autentiske rammer med fokus på vikingetidens kriger "on location".

Under udgravningerne af Trelleborg fandt arkæologerne adskillige våben. Blandt andet talrige pile blev fundet flere steder i området i og omkring borgen. Disse pile blev skudt ind i voldens yderside og porte, formentlig i forbindelse med et fjendtligt angreb.

Via forsknings- og oplevelsesorienteret formidling samt inddragelse af eksperimentalarkæologi skal der være fokus på:

/ Trelleborg og det militære landskab år 980

**/ Livet på borgen:
Håndværk, handel og familieliv**

/ Vikingekrigeren, krig og våbenteologi

/ Magt, samlingen af riget og den storpolitiske situation på Harald Blåtands tid

En totaloplevelse, hvor gæsten får en nytænkende oplevelse af sammenhængen mellem de udstillede, originale genstande, det nationale monument og det rekonstruerede, levende miljø.

En oplevelse, som kun kan fås på Trelleborg

*Nogle af gravene på Trelleborg
indeholdt fornemt udstyr. I en
mandsgrav fandt arkæologerne
denne store prydsøkse med
sølvindlægninger.*

ORGANISERING

Slagelse Byråd har igangsat Ny Trelleborg-projektet og har nedsat en styregruppe med repræsentanter fra direktionen i Slagelse Kommune og på Nationalmuseet.

Slagelse Kommune og Nationalmuseet står i fællesskab bag Ny Trelleborg Oplevelses- & Videncenter. Samarbejdet sikrer et bæredygtigt fundament for både fagligheden, udviklingen og driften af det nye Trelleborg.

Nationalmuseet ejer selve fortidsmindet og de udstillede genstande og står for driften af Museet ved Trelleborg.

Slagelse Kommune stiller (Via Ejendomsfonden Museet ved Trelleborg) byggegrund og bygninger til rådighed.

Samarbejdet mellem Slagelse Kommune og Nationalmuseet blev etableret i 2014.

Nøglen er traditionelt blevet knyttet til kvinden, der typisk bar den i sit bælte. Nøglen symboliserede muligvis kvindens status som husfrue og bestyrer af gården. Nyere undersøgelser sætter dog også nøglens symbolik i forbindelse med religion og kultdyrkelse.

ET HISTORISK HOTSPOT / SLAGET PÅ TRELLEBORG

UNIKT LEVN FRA VIKINGETIDEN FORTÆLLER HISTORIEN OM DANMARKS FØDSEL

Trelleborg er et enestående militæranlæg bygget i kong Harald Blåtands regeringstid i forbindelse med samlingen af Danmark til ét rige. Trelleborgene blev bygget som en del af kongens militære oprustning mod trusler udefra og var en magtmanifestation, der skulle sikre den nye danske nations sikkerhed og kongens magt. Harald Blåtand satte sig selv på det nordeuropæiske landkort med sine monumentale byggerier og stærke kongemagt. Trelleborg og de øvrige ringborge – Aggersborg, Fyrkat, Nonnebakken og Borgring – spillede en betydelig national og international rolle i det politiske spil, der i høj grad var præget af presset fra den tysk-romerske kejser Otto II.

Fascinerende fæstningsværk

Trelleborg er geometrisk og symmetrisk konstrueret ved hjælp af et højtudviklet matematisk målesystem. Det har krævet store ressourcer – både menneskelige og materielle – at opføre det imponerende fæstningsværk. Det står derfor klart, at der har stået en konges magt bag bygmestrenes formåen. Ringborgen er et stykke unik, historisk arkitektur, der i dag, 1000 år efter, stadig fascinerer.

FORTÆLLINGEN GÆSTERNE SKAL OPLEVE PÅ DET NYE TRELLEBORG

Fortællingen handler om Slaget, hvor magtkampen mellem kong Harald Blåtand og den tysk-romerske kejser Otto II udspiller sig. Et afgørende slag, hvor meget var på spil for Trelleborg og for hele Danmark.

Ny magtstruktur i Norden

Den stærke magtstruktur i Norden skyldtes en klog konge og modige vikingekrigeres indsats. Kimen til Danmarks senere erobring af England var lagt. Efter Harald Blåtand overtog hans søn Svend Tveskæg magten. Trelleborgenes storhedstid var forbi, og borgenes betydning forsvandt. Kongemagtens succes og den tysk-romerske kejsers død førte til etableringen af det omfattende Nordsøimperie.

Slaget ved Trelleborg år 980

Vi skriver år 980, og kong Harald Blåtand gør sig klar til at modstå angrebet fra den tysk-romerske kejser Otto II, som har besat det sydlige Danmark.

Krigerne på Trelleborg træner til kamp og vedligeholder våben og andet udstyr. Der lægges taktik før næste slag. Trelleborgs krigere og lejesoldater er i et evigt alarmberedskab – ingen slapper af.

Angrebet kommer – og det er voldsomt. Alle må gøre deres bedste for at stå imod. Sværme af pile, afbrænding af portene og fjendens sværdslag udfordrer borgens krigere til det yderste.

Forsvaret på Trelleborg er dog for stærkt, og fjenden bliver slået tilbage. Det lykkes ikke for Otto II at indtage borgen!

Efter det store slag skal de mange sårede hjælpes, og de døde skal begraves på gravpladsen, og kongens hær fejrer deres afgørende sejr.

Danmark forbliver et samlet rige.

AGGERSBORG

FYRKAT

JELLING

RAVNING ENGE

NONNEBAKKEN

TRELLEBORG

BORGRING

DANNEVIRKE

HEDEBY

De fem trelleborge; Aggersborg, Fyrkat, Nonnebakken, Trelleborg og Borgring, er opført af Harald Blåtand. Der findes ingen tilsvarende borge, og med deres symmetriske opbygning er borgene de mest monumentale manifestationer af centralmagts kapacitet i den sene vikingetid – placeret strategisk i landskabet.

UN ES CO

UNESCO / OG VERDENSARV

I 2009 blev Trelleborg sammen med de to ringborge Aggersborg og Fyrkat optaget på UNESCOs tentativliste. Borgene blev dermed vurderet til at være kulturarv af enestående universel betydning og derfor egnet til optagelse på Verdensarvslisten.

Harald Blåtand opførte yderligere to borge, Nonnebakken og Borgring, i sin regeringstid. Alle borgene blev opført som militær oprustning af landet og befæstelse af kongens magt. Sammen udgør de en fælles fortælling om Harald Blåtands oprustning af riget i forbindelse med presset fra den tysk-romerske kejser Otto II.

En optagelse på Verdensarvslisten vil være en stor anerkendelse af Trelleborg og de øvrige borges plads i verdenshistorien. Det vil ligeledes have stor betydning lokalt for de enkelte kommuner, blandt andet Slagelse Kommune, men også nationalt for Danmark som vikingeneration.

En UNESCO-nominering stiller store krav til formidlingen af Trelleborg og de øvrige borge samt deres historie. Formidling af trelleborgene efter en fælles profil vil være hensigtsmæssig. Det vil både styrke de enkelte borge og formidle monumenternes sammenhæng i en samlet national fortælling, som beretter om de samme historiske begivenheder.

En UNESCO nominering har stor betydning for fremtidige transnationale samarbejder, og erfaringsmæssigt tiltrækker UNESCOs lokaliteter også flere turister – ikke mindst fra udlandet.

Ansøgningen til UNESCOs Verdensarvsliste forventes afleveret den 1. februar 2020 med tidligste optagelse i sommeren 2021.

Ringborgene af trelleborg-typen hører til vikingetidens mest bemærkelsesværdige fortidsminder. Der findes ingen tilsvarende borge i verden. Med deres strategiske placering i landskabet og med deres monumentale karakter og ensartede geometriske opbygning afspejler disse bygningsværker en højt udviklet teknisk ekspertise og organisatorisk formåen. De har fungeret i et større politisk magtapparat og militært system, og de har spillet en afgørende rolle i forbindelse med samlingen af det danske rige. De var derfor en del af den langvarige proces, der førte til integrering af Norden i det europæiske kulturfællesskab og dannelsen af de skandinaviske lande.

MUSEET VED TRELLEBORG / I DAG

NUVÆRENDE FORHOLD

Det nuværende museum ved Trelleborg er opført i 1995 og ligger 300 meter fra monumentet. Det er et mindre museum, der sammen med et rekonstrueret langhus (1942) og en mindre vikingelandsby danner rammen om udstillinger, den levende formidling med undervisning og aktiviteter.

Udstillingen på museet viser de originale fund fra udgravningerne i 1930'erne og 1940'erne, samt et vikingeskjold, der blev fundet i 2008. Vikingeskjoldet er Danmarks eneste vikingeskjold og dermed en af Trelleborgs vigtige skatte.

Sæsonbeskrivelse og besøgstal

Museet ved Trelleborg har åbent fra april til og med oktober. Hele året kan gæster, også udenfor museets åbningstid, besøge det historiske naturområde og det nationale monument.

I ferieperioder er der publikumsaktiviteter i den lille vikingelandsby, Slagløse, med prøv-selv-aktiviteter. Skoler og andre uddannelsesinstitutioner kan booke forløb i hele sæsonen.

Hvert år i uge 29 afholdes Danmarks største Vikingefestival, hvor over 1100 frivillige vikinger og 250 krigere i det store slag om Trelleborg underholder de over 10.000 besøgende.

En stigende interesse for Trelleborg og vikinger generelt i de seneste fem år har medført, at besøgstallet er steget eksplosivt fra cirka 30.000 i 2013 til over 80.000 i 2017.

I samme periode har der været en kraftig stigning i bookinger og publikumsaktiviteter, og en stærk stigende interesse for at udvide besøgsperioden og for nye arrangementer.

NY TRELLEBORG OPLEVELSES- OG VIDENCENTER BYGGER PÅ EN SUCCES

Med de nye formidlingstiltag mm. vil Museet ved Trelleborg få et løft, der potentielt bringer det op i niveau med verdensklasse-attraktioner, hvad angår publikumsoplevelsen: tidssvarende udstilling, fremtidssikrede og unikke aktiviteter og sceneriet for disse.

Med det stigende besøgstal er Museet ved Trelleborg i dag nået til et maksimum af aktivitet og antal besøgende, der befordrer udvidelse af faciliteter for både gæster og ansatte samt en opgradering af oplevelserne på stedet.

Dette vil give stedet den nødvendige ramme for at kunne imødekomme publikums fortsat stigende interesse for Trelleborgs historie og for vikingetidshistorie i det hele taget. De nye tiltag vil fremtidssikre og give oplevelser i verdensklasse, som Ny Trelleborg-projektet ønsker at opfylde.

MERE END ET MU SE UM

TRE FORMIDLINGSGREB

/

GIVER SANSELIGE OG UNIKKE OPLEVELSER

På Ny Trelleborg Oplevelses- & Videncenter vil de besøgende selv blive en del af historien. De vil opleve unikke og sansemættede oplevelser via et samlet formidlingskoncept fordelt ud på tre formidlingsgreb:

De tre formidlingsgreb er:

DEN GENSKABTE BORG

Et udsnit af den oprindelige Trelleborg og verdens første rekonstruerede vikingeborg af trelleborgtypen med tilhørende langhuse bygget ud fra den nyeste arkæologiske og historiske viden samt levende formidling og fysiske aktiviteter.

DET EKSISTERENDE MUSEUM

Arkitektonisk og indretningsmæssig opgradering af det eksisterende museum, herunder tilbygning til ny udstilling og faciliteter, der er bindeled til oplevelserne i Den Genskabte Borg på selve monumentet.

MONUMENTET

En digital rekonstruktion af Trelleborg via Augmentet Reality (suppleret virkelighed). Oplevelserne kan tilgås i det autentiske borgmiljø i Den Genskabte Borg, i udeområdet og omkring selve monumentet.

Balancen mellem de tre formidlingsområder

Det nye oplevelses- og videncenter bliver en attraktion, hvor der er en afstemt balance mellem tre områder med forskelligartede formidlingsgreb, der giver en kulturel totaloplevelse.

Et besøg på det nye Trelleborg er i free flow. Det vil sige, at de besøgende skal kunne vælge til og fra alt efter behov og ønsker. De tre formidlingsområder er gennemtænkt og giver tilsammen publikum et komplet indtryk af vikingetiden og Trelleborgs historie.

Publikum vil indgå i en samlet fortælling, og det forstærkes yderligere ved at de, f.eks. mærker storheden og den særlige magtdemonstration, som kong Harald Blåtands strategiske og geometriske bygningsværker var et udtryk for, f.eks. når de vandrer gennem den otte meter høje palisadeport og ind i det autentiske borgmiljø.

Formidlingen på Trelleborg er forskningsbaseret og udspringer fra den nyeste arkæologiske og historiske forskning og viden, og Den Genskabte Borg bygges autentisk op via den nye viden, der er inden for feltet.

Rekonstruktionerne vil afspejle autencitet – som også er det, publikum interesserer sig for; f.eks. hvordan husene er bygget, skjoldet er udarbejdet eller benyttet, eller hvordan vikingernes mad er tilberedt.

DEN GEN SKAB TE BORG

DEN
GENSKABTE
BORG

DEN GENSKABTE BORG

ET UDSNIT AF DEN OPRINDELIGE TRELLEBORG

DEN OPRINDELIGE TRELLEBORG GENSKABES

Den Genskabte Borg er et rekonstrueret udsnit af Harald Blåtands oprindelige kongeborg Trelleborg og vil blive verdens første og eneste rekonstruerede vikingeborg af trelleborgtypen.

Drømmen er på sigt at genskabe en fjerdedel af borgen. Det vil sige et udsnit af en rekonstrueret voldgrav, en vold med indgangsport og et otte meter højt palisadeværk samt seks langhuse. Projektet der er beskrevet kan realiseres i etaper,

Egetræspalisaden dækker voldens kerne og forløber i et cirkelslag. I udsnittet af borgen indgår en afgangsport med cirka 15 meter palisade på den ene side af porten og resten af palisaden til den kvarte borg på den anden side af porten. Indenfor i borggården møder gæsten seks rekonstruerede langhuse placeret i en karré på den ene side af svellevejen og to huse på den anden side. På volden vil der være udsigt til selve monumentet og det naturskønne landskab.

Ønsket er, at rekonstruktionen kan videreudvikle og sætte ny standard for den levende formidling og undervisning til det stigende antal besøgende, som Ny Trelleborg Oplevelses- & Videncenter forventer.

VI BYGGER VIDEN, FÅR LÆRING OG BLIVER KLOGERE PÅ VORES FÆLLES FORTID

Et unikt og ambitiøst rekonstruktionsprojekt giver læring allerede inden arbejdet går i gang. Med genskabelsen af en kvart borg, kan publikum, faggrupper og interessenter følge processen helt tæt på.

Det er et eksperimentalarkæologisk projekt, der gør rekonstruktionen til noget helt unikt. Med Den Genskabte Borg får ikke bare lokalområdetshistorie et løft – projektet vil også skabe interesse nationalt og internationalt.

Interesserede kan følge byggeriet ved at besøge området eller følge en online blog med opdatering af byggeriets etaper. Det vil være muligt at booke rundvisninger med fokus på forskellige temaer. Det giver en anden dimension i format, forståelse og ejerskab til den endelige rekonstruktion af vikingeborgen. Hele processen giver på denne måde både oplevelser og læring.

GENSKABELSEN AF TRELLEBORG /

ANKOMST TIL DEN GENSKABTE BORG

Voldgrav med bro

Der udgraves en voldgrav med en dybde på cirka 0,5 – 1 meter, som markerer den autentiske borgs voldgrav. Ved indgangsporten til borgen etableres en træbro, der er placeret over voldgraven.

Vold med træpalisade og porte

Der opføres en otte meter høj træpalisade med port. Palisaden forløber over 15 meter på den ene side af porten, og med resten af den kvarte borgs palisaden placeret på den anden side af porten. I første etape bygges 15 meter palisade med fuld vold på begge sider af porten samt yderligere 10 meter i hver side med skalpalisade. Volden opføres autentisk og med indre rum. De 2x15 meter palisade på hver side af porten holdes rent autentisk, mens afslutningen af palisade-forløbet kan indrettes til aktiviteter: Eksempelvis hvordan man forcerer en palisade og/eller et pædagogisk tværsnit til formidling af voldforløbet. Begge eksempler kan indgå i formidlingen og i en læringsituation.

Træsvelleveje

Langs den indre træpalisade, samt udgående fra den indre portåbning og placeret vinkelret på hinanden i borgens centrum, bygges der træsvelleveje med en bredde på cirka tre meter.

LANGHUSE

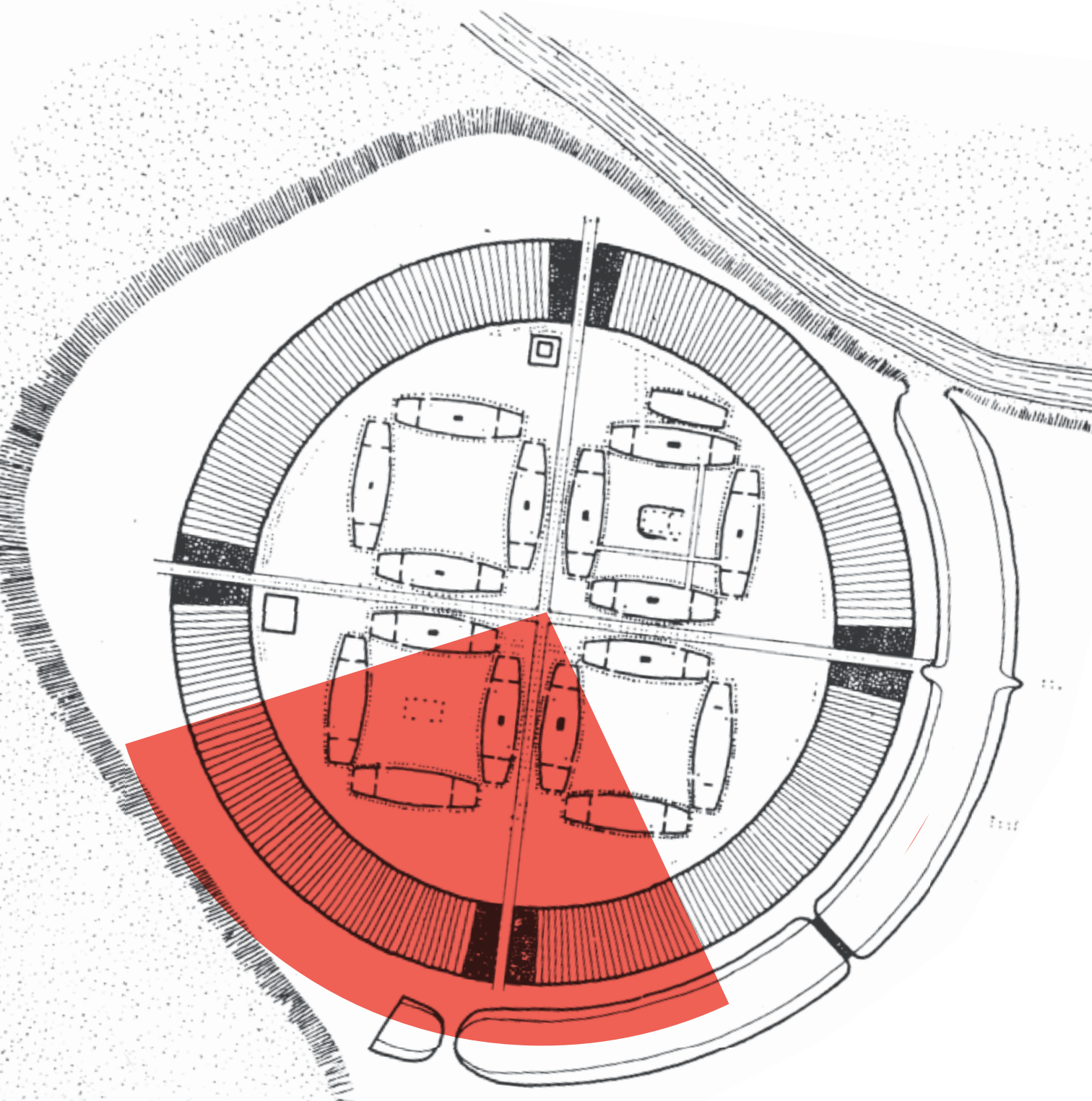
Langs svellevejen ind mod borgens midte opføres der i første etape to langhuse - et på hver side af svellevejen og med mulig udvidelse med op til seks langhuse. Langhusene rekonstrueres i 1:1, således at de fremstår med autentisk ydre og indre. Husene er hver cirka 200 m².

Langhus 1 / Levende formidling

Det ene af de først rekonstruerede huse indeholder undervisnings- og prøv-selv-aktiviteter, sove og spisepladser til elever samt opbevaring af relevante materialer, blandt andet brænde og formidlingsgrej. Huset kan udlejes til museets øvrige gæster, og dermed er der mulighed for en ny aktivitet på Trelleborg.

Langhus 2 / Arbejdende værksteder

Huset bygges med autentisk ydre og indre. Huset indrettes med prøv-selv-aktiviteter, eksperimenterende håndværk og arbejdende værksteder til museets gæster og frivillige. Desuden kan huset indrettes med et bredt udvalg af rekonstruktioner, kopier og informationer om vikingetidens indretning af huse, herunder møbler, værktøj, husgeråd, tekstiler mm. samt sove og spisepladser til frivillige og gæster.

BLIV EN DEL AF HISTORIEN

BRUG DIG SELV I DEN GENSKABTE BORG

DET LEVENDEGJORTE, MILITÆRE BORMILJØ

I Den Genskabte Borg kan de besøgende prøve aktiviteter og opleve livet som vikingekriger. Den otte meter høje palisade, den brede voldgrav og mindst to eller flere langhuse vil fascinere alle – store som små.

En mægtig voldgrav spærrer vejen og en høj palisade rejser sig faretruende mod himlen. Et stort område omkring Trelleborg ligger øde. Alle egetræer er fældet for at skaffe nok træ til Trelleborgs huse og palisade, der blev bygget af cirka 8000 egestammer.

Porten på den anden side af broen over voldgraven er åben, og man træder direkte ind i vikingernes verden.

Nu møder gæsterne det militære og levendegjorte borgmiljø. En kriger (formidler) byder velkommen til året 980, fortæller om prøv-selv-aktiviteter, og om hvordan borgen er opbygget. Nu kan publikum selv prøve at være vikingekriger og være en del af livet på Trelleborg for over 1000 år siden.

På Den Genskabte Borg vil stemningen være intens. Vikingeborgen er i højeste beredskab, det er nemlig dagen for det store slag om Trelleborg! (Se s. 10)

Alle på borgen er under pres. Blandt andet sørger smeden for at pile, økser og sværd er klargjorte! Det emmer af travlhed. Meget er på spil, og der arbejdes hårdt alle steder. Selv børnene er i gang med at træne som krigere, alt imens honning og urter gøres klar til behandling af de sårede, der snart vil komme. Madrationer og forråd skal være klar, til de krigere som vender tilbage.

Rammen er sat, og det er ud af denne iscenesættelse, der udspringer forskellige publikumsaktiviteter og formidling om det levende liv på Trelleborg; hverdag, familieliv, forberedelse til Slaget, mad, håndværk, pleje mm.

Pædagogisk praksis for formidling

I størstedelen af aktiviteterne skal det være muligt at deltage, ikke bare i "hands-on" baserede aktiviteter, men også i forløb, der involverer hele kroppen. At involvere hele kroppen er en forudsætning for et læringsredskab i oplevelsen. At sætte sig i en vikings sted, om det er fredelige hverdagssystemer eller krigertræning, forudsætter inddragelse af forskellige læringsstrategier. Den pædagogiske praksis inddrager derfor aktivt principper fra mesterlære, sidemandsoplæring og ikke verbalt overførte teknikker. De mange praktiske og håndværkmæssige aktiviteter lader den enkelte deltage i arbejdsprocesser, der skal resultere i gode anvendelige produkter.

Eksperimental arkæologi / Autentisk, levende og digital formidling

Formidlingen på Trelleborg er nu og i fremtiden baseret på forskningsresultater gennem både empiristudier, arkæologiske analyser og eksperimentalarkæologi. Den levende formidling skal give publikum en oplevelse af vikingetiden, der ligger så tæt på virkeligheden som muligt. Via eksperimentalarkæologi får gæsten en større indsigt og viden om genstande, huse, materialer, værktøj og byggeprocesser. Derudover gives der mulighed for at inddrage gæsterne direkte i den levende formidling og deltag i forskellige workshops.

BEMANDEDE OG UBEMANDEDE / AKTIVITETER

Nogle af aktiviteterne i Den Genskabte Borg er bemandede, mens andre er ubemandede. Ved de ubemandede prøv-selv-aktiviteter kan de besøgende teste f.eks. styrke, præcision, teknik og hurtighed.

UBEMANDEDE AKTIVITETER

Voldgrav

På vej ind i Den Genskabte Borg skal publikum først passere voldgraven. Enten til fods over broen eller ved at angribe kejser Otto II's hær. Kan du springe over voldgraven? Kan du balancere på trædesten/stolperne uden at falde i voldgraven?

Palisade

Efter at have passeret voldgraven venter den otte meter høje palisade. Her vil gæsten få mulighed for at teste, hvem der er bedst til at forsvare sig eller til at angribe og være hurtigst? Det kræver balance, styrke, smidighed og snedighed. Kan du forcere palisaden? Bliver du ramt af en regn af pile, eller indhenter flammerne dig? Du har ét minut! Et timeglas vendes, og nedtællingen begynder. Dagens bedste tider annonceres – måske er du vinder! Hvis du tør, må du gerne prøve at forcere palisaden, mens resten af din familie står oppe bag den – og bombarderer dig med skyts!

Kamptræning, spænd en langbue, kæmp med sværd eller prøv en udrustning

På det rekonstruerede borgområde kan de besøgende forsøge sig som ægte vikingekriger. Langhusene på borgområdet skal være autentisk opført som på Harald Blåtands tid – og indeholde forskellige aktivitetsmuligheder.

Der markeres baner til kamptræning, så gæsterne kan prøve kræfter med skjold og sværd og udfordre hinanden i tvekamp. To personer, to skjolde, to (trænings)sværd og en kamparena. Hvem er hurtigst, mest modig, smidigst, snedigst? Hvem har den bedste teknik?

Prøv også at spænde den fastspændte rekonstruktion af en langbue, som kræver 30-40 kilos træk. Børn som voksne kan også ikklæde sig krigerens udstyr, f.eks. en vikingehjelm og der kan svinges vikingesværd og kastes med spyd. Kan du ramme præcist på fem meter, 10 meter eller på 30-40 meter?

De mange forskellige tilbud til fysiske aktiviteter inde på Den Genskabte Borg styrker de kropslige færdigheder. Aktiviteterne taler dermed ind i børns grundmotoriske udvikling. Aktiviteterne styrker og udvikler balance, koordination og fleksibilitet hos såvel børn som voksne.

Digitale og fysiske infokanaler

Via forskellige infokanaler, såvel digitale som fysiske, kan gæsten tilegne sig mere viden om vikingekrigerens udrustning, våben og kampteknikker. Har gæsten eksempelvis valgt at følge/tagge pilespidserne, vil gæsten se information om, hvilke mængde materiale, der kræves, for at lave bare én enkelt pil.

BEMANDEDE AKTIVITETER

Vikinger demonstrerer og fortæller om håndværk, våbenfremstilling og nyeste forskning

Bemandede aktiviteter giver mulighed for at stille spørgsmål og få svar fra levende vikinger – og møde vikingekrigere. Gæsten kan udfordre sig selv med praktiske og håndværksmæssige aktiviteter. Formidlere i vikingedragt fortæller om håndværk, våben og om langbuen, som eneste langtrækkende våben i vikingetiden. De fortæller, om fremstilling af bue og pil og giver publikum mulighed for selv at deltage. Hvilke piletyper blev brugt til hvilke formål? Hvilke pile kunne skyde gennem ringbrynje, og hvilke pile var bedst til jagt? Har du lyst til selv at prøve?

Skyd med langbue

Gæsten kan også afprøve, hvordan langbue og pil fungerer i praksis, og hvor tungt det er at spænde en ægte vikingelangbue. Spørgsmålet er, om de kan ramme vikingemodellerne, der stikker hovederne op over palisaden eller ramme 3D-modeller af rådyr, kronhjort og vildsvin.

Hos smeden

Et besøg hos smeden viser, hvordan myremalm udvindes. Her kan gæsten selv smede/støbe et smykke, en pilespid i tin eller fremstille en nøgle eller en skjoldbule. De kan lære, hvordan pilespiden sættes fast, og hvordan man kan fremstille sin egen buestreg.

Gæsten kan også møde træsmeden og krigerne der begge er opvokset i et militært træningsmiljø. For at understrege, at vikingekrigers træning allerede begyndte i en tidlig alder, kan børn fra fire til fem-års alderen også være med i aktiviteterne.

Krigertræning

Gæsterne kan deltage i krigertræning og prøve skjoldet, sværdets og øksens mange funktioner i tvekamp eller som en del af en formation. De lærer om kampteknik og våbenbrug. De kan møde kvinderne, der stod for husholdningen, trællene og børnene. Alle er i gang med at forberede sig til Slaget.

Har gæsten tagget skeletterne fra udstillingen møder de dem nu i levende live i det rekonstruerede miljø.

DET
EKSISTERENDE
MUSEUM

MU SE UM

DET EKSISTERENDE MUSEUM

ET FLEKSIBELT FORMIDLINGSKUS OG INTRODUKTION TIL TOTALOPLEVELSEN

VELKOMMEN TIL VIKINGETIDEN

Rejsen ind i fortiden, begynder inden gæsterne ankommer til Museet ved Trelleborg. Podcasts om de mest spændende og centrale kapitler i Trelleborgs historie er optakten til det forestående museumsbesøg.

Museumsgæsterne drages fra parkeringsområdet instinktivt mod museets indgangsparti, som afspejler datidens storhed i et nutidigt arkitektonisk udtryk, som er med til at forberede gæsten på, hvad der venter.

Området foran museet og indgangspartiet bliver en portal mellem nutid og vikingetid og er vigtig for at gæsten kommer i den rette stemning og bliver klar til at opleve.

Visuel og funktionel opgradering gør museet til et multifunktionelt formidlingshus

Det eksisterende museum omdannes til et multifunktionelt formidlingshus med en integreret tilbygning med nye udstillingsfaciliteter. Den samlede bygning vil give gæsten en optimal oplevelse og fremtidssikre en god publikumsbetjening og formidling.

I museumsbygningen vil der også være foyer/butik, café, toiletter, madpakkerum og andre publikums- og formidlingsfaciliteter supplerende med de nye udstillingsfaciliteter.

Den konkrete indretning løses med fokus på fleksibilitet, multifunktionalitet, logistik og publikums bevægelsesmønstre som en del af det samlede projekt og tænkes sammen i en arkitektonisk løsning, hvor både facade, indgang, butik, café og ny tilbygning til udstilling udgør et samlet arkitektonisk udtryk.

Nye udstillingsfaciliteter

Tilbygningen til det eksisterende museum skal fungere som et fleksibelt rum, sådan at de mange unikke, arkæologiske fund fra Trelleborg bliver præsenteret i passende og nutidige rammer. Med en tilbygning til ny udstilling/udstillingsfaciliteter vil det tilmed muliggøre ny undervisnings- og publikumsformidling til forskellige målgrupper.

Det samlede udstillingsareal udgør mellem 200-250 m² og vil rumme både den permanente udstilling samt et separat område med særudstilling samt muligheder for foredrag mm. En kombination af skiftende "faste" udstillinger/særudstillinger samt f.eks. foredrag og performance vil sikre det fremtidige besøgstal og give en grund til at vende tilbage.

Det vil sige, at tilbygningen skal kunne bruges til flere forskellige formål og have funktionelle siddepladser bygget ind som en naturlig del af udstillingsområdet.

Som et filmstudie, hvor alle muligheder er åbne

Principielt ønskes en "firkantet" kasse med flytbare vægge. Dette giver en fleksibilitet indbygget i rummet – som et filmstudie, hvor alle muligheder er åbne for forandring. Et rum, hvor der kan skabes illusioner, forskellige stemninger og atmosfære f.eks. med foranderlig, justerbar lysætning og projekteringer på forskellige flader.

STÆRK OG NYTÆNKENDE / UDSILLINGSOPLEVELSE

Overblik og forventningsopbygning

Udstillingen giver det historiske overblik og skal samtidig skabe en forventning hos gæsten. Gæsterne får et indblik i hvad, hvor, hvornår, hvordan og hvorfor – og kan opleve de autentiske fund, der er flyttet ganske få meter fra deres oprindelige fundsted.

En helhedsoplevelse for sanser, følelser og læring

Gæsterne kommer tæt på vikingekrigeren via de autentiske genstande, der fortæller Trelleborgs unikke historie. Udstillingen kombinerer de mange genstande og historier i et moderne, funktionelt, enkelt og nytænkende udstillingsdesign med en række virkemidler, der tilsammen giver en lærerig og stærk udstillingsoplevelse.

Sanserne vækkes, og gæsterne inddrages. Der bliver skabt gode minder, der danner grundlag for refleksion. Genstande, stemninger og materialevalg giver den besøgende en følelse af at komme tættere på vores fælles fortid. Børn som voksne vil få ny indsigt og læring om vikingetiden og får mulighed for at undersøge, opleve og mærke historien. Fakta gøres nærværende, og genstande, iscenesættes mm.

Stemning og atmosfære

Publikum oplever en særlig atmosfære, der med enkle greb sætter stemningen med forskellige virkemidler. Det visuelle, lyde og forskellige naturlige materialer

er tilsammen med til at fastholde gæsten i en vikingetidsstemning – som fortsætter ud af udstillingen til Den Genskabte Borg. Gæsten bliver fortrolig med vikingekrigeren og får viden om det levede liv på Trelleborg. Et fundament af viden om vikingetiden bliver skabt og øger nysgerrigheden for selve monumentet.

Da gæsterne ikke har mulighed for at sanse genstandene med andet end synet, anvendes en moderne formidling, som gør det muligt at opleve genstandene på nye måder. (Se s. 29)

Det levede liv

De mange arkæologiske fund skal sammen med forskningens fortolkning af dem indgå i udstillingen. Våben, smykker, hverdagsgenstande og skeletter fortæller hver især historier om krige og drabelige slag, om magt og ære, politik og kommunikation – eller om stille hverdage. Om de mennesker, der levede på borgen. Som krigere og lejesoldater, som kvinder, trælle eller familier med husdyr og børn. Det skal gøres på en måde, der ikke blot retter sig mod eksperten, men som også er tilgængelig og forståelig for alle besøgende uanset alder og fagligt niveau.

Denne kvinde levede på Trelleborg for mere end 1000 år siden. Kvinderne er formodentlig soldaternes ægtefæller og mødre til deres børn. Muligvis trælkvinder eller horer. Isotopanalyser af skeletmaterialet fundet på Trelleborg viser, at mange af Trelleborgs beboere kom fra udlandet.

EKSEMPLER PÅ VIRKEMIDLER / UDSTILLING

GULVMONTRE MED SKELETTER

Skeletter fra gravpladsen ses via gulvmontre i udstillingen. Nye strontiumanalyser i tænder og knogler dokumenterer, hvor Trelleborgs beboere blev født, og hvor de voksede op. Analyserne viser, at cirka halvdelen af beboerne kom fra de slaviske lande eller Norge. Det viser, at Trelleborg havde internationale forbindelser, som også understøttes af gravenes udstyr og fund fra borgområdet. Herudover kan tilføjes info f.eks. på smartphones og projekteringer på forskellige flader: gulv, væg og loft med info om, hvor de begravede kom fra. Hvor blev skelettet fundet? Kristen eller hedensk grav? Kriger eller træ! Hvilke skader havde de? Film med eksperter vil vise, hvilke typer af skader man kan se på skeletterne.

AUGMENTED REALITY / SUPPLERET VIRKELIGHED

AR kan benyttes direkte på de originale skeletter og få skeletterne til at fremtræde som virkelige mennesker. Et screenshot af gæstens eget billede på sin smartphone træder pludselig frem med vikingekrigerens ansigt. Andre aktiviteter i udstillingen, der kan fortælle om vikingekrigeren, kan være skeletpuslespil med hugspor eller forskellige individer, som børn og voksne kan samle korrekt og derved få oplysninger om dødsårsag, liv og våbenbrug.

INFO PÅ FLERE PLATFORME / FØLG ELLER TAG DIT VÅBEN

19 pilespidser er f.eks. fundet indskudt i volden omkring de afbrændte porte, flest omkring østporten. Det viser, at Trelleborg har været udsat for et angreb. Info om pilene og deres betydning kan ses på en skærm, telefon eller trykt på væg. Hvor er pilespidserne fundet? Hvorfor netop dér? Hvilke typer pilespidser blev brugt til hvilke formål? Følg eller tag din foretrukne genstand eller våben for at få svaret.

PROJEKTERING OG LYD

Et virkemiddel kan være en projektering og lyden af suset fra talrige afskudte pile, på vej mod gæsten, eller projektering af "up-close" demonstrationsfilm på væggen af langbuens effektivitet, rækkevidde, præcision og gennemtrængningsevne.

STEMNING OG ATMOSFÆRE

Stemning og atmosfære giver lyst til at lære mere. Publikum bliver f.eks. omsluttet af mørke, hører lyde og rammes af bevægelsestyrede pile f.eks. fra laser, projektering eller lignende.

DIGITAL DEMONSTRATION AF VÅBENBRUG

Info om skjoldet og brugen af det vises på skærm, smartphone eller trykt på forskellige flader. Der interageres med f.eks. gulv, væg og loft. Hvor er skjoldet fundet? Hvorfor lå skjoldet der? Hvor stammer det fra? Hvorfor og hvordan er det bevaret? Hvilke typer skjolde blev anvendt til hvilke formål? Projektering på f.eks. væg med demonstration af skjold, teknikker og skjoldets anvendelse i kamp, skjoldmur eller andre formationer og teknikker ved angreb og forsvar i grupper. Ved at se på brugssporene på skjoldbulerne, der beskytter hånden, kan det give viden om, hvilke teknikker og våbentyper, der har været benyttet i kamp.

UP-CLOSE

Et eksempel på digital formidling med brug af eksperimental arkæologi er en test af vikingesværdets effekt og kraft ved f.eks. at hugge i en svinekam via en up-close, som vises i udstillingen. Hug i svinekammen kan sammenlignes med et hug i ribben og brystkasse på en kriger. Up-close kan også vise begravelsestyper, ritualer og modellering af muskler, ansigter og tøj og kan f.eks. projekteres eller vises via hologram.

MONUMENTET

MONUMENTET / TO STIER IND I FORTIDEN

MONUMENTET

OPLEV VIKINGEBORGEN, NYD NATUREN OG MÆRK HISTORIENS VINGESUS

Trelleborg er den bedst bevarede og bedst befæstede ringborg af alle trelleborgene i Danmark. I dag er Trelleborg omkranset af et smukt naturområde, men i år 980, var det en krigszone!

Formidlingen på området omkring og på selve monumentet bliver udvidet. Den får et nutidig løft ved at tilføje et digitalt lag i samspil med traditionel formidling. Eksempelvis kan publikum enten bruge Augmented Reality og blive anbragt direkte i en kampzone eller vandre omkring i den smukke natur og via infoskilte lade fantasien styre.

Den ikke digitale sti / Naturoplevelse

Gæsten kan vælge naturoplevelsen, roen og den smukke natur. Langs stien ud til monumentet er der opsat diskret placerede infoskilte og foldere, så alle tilbydes samme viden, uanset hvilken formidlingsform man vælger. Selv uden hjælp er det nemt at forestille sig et vældigt slag herude. Skilte med stregtegninger viser, hvordan den oprindelige borg fremstod i landskabet.

Den digitale sti / Augmented Reality

Gennem gæstens egen smartphone kan Trelleborg også opleves, som den oprindeligt så ud i år 980. Borgområdet levendegøres, når gæsten bevæger sig fra Den Genskabte Borg videre mod selve ringborgen. Ved at holde sin skærm op foran nutiden træder fortiden frem og bliver lyslevende.

Den intense oplevelse

Gæsten får f.eks. viden via info på smartphone, skilte eller via Augmented Reality, såsom: "Nu træder du direkte ind i Slaget"! Med telefonen deltager man i kampen og hugger fjenden ned med udvalgte våben, f.eks. sværd eller økse. På vejen til monumentet vil der være fysiske afgrænsninger i landskabet, der viser rækkevidden på forskellige vikingetidsvåben. Jo tættere du kommer på ringbogen, desto farligere bliver det.

Vikingeborgen afslører sine hemmeligheder

På selve monumentet kan gæsterne via Augmented Reality også se både et computerskabt lag og virkeligheden på deres egen skærm samtidig, så borgen genskabes i en ny og digital form på stedet.

EKSEMPLER PÅ AUGMENTET REALITY

Livecam anno 980 og Arkæologens Briller

To typer digital formidling kan vælges på smartphone; Med "Livecam anno 980" træder gæsten direkte ind i år 980 i kampen mod Otto II.

Med "Arkæologens Briller" kan man se, hvor f.eks. pile-spidsene blev indskudt i borgen for over 1000 år siden, samt mange andre levende detaljer fra tiden.

Begge eksempler kan skaleres i detaljeringsgrad og funktionalitet afhængig af økonomi.

FORSK NING OG VID EN

A person wearing a white lab coat and white gloves is using a yellow measuring tape to measure a document on a table. The document has some text and a diagram. In the background, there are some circular objects, possibly lenses or filters, and a computer monitor. The overall scene is a laboratory or research setting.

FORSKNINGSBASERET / OG AUTENTISK FORMIDLING

ÅRS FORSKNING BAG REKONSTRUKTIONER

I arbejdet med at give publikum en oplevelse af vikingetiden, der ligger så tæt på virkeligheden som muligt, spiller eksperimentalarkæologien en stor rolle på Trelleborg. Forud for genskabelsen af en vikingegenstand eller en bygning ligger der ofte mange års forskning. Det er nødvendigt, hvis genstandens eller husets oprindelige udseende og brug, samt de metoder der blev brugt til at fremstille genstanden eller bygge huset, skal rekonstrueres.

Medinddragelse af publikum

Formålet med rekonstruktioner er at opnå større viden om og erfaring med vikingetidens materielle og immaterielle kulturarv. Det er også at opnå erfaring med vikingetidens genstande, huse, rum, materialer, værktøj, byggeprocesser og bygningselementer. Ligeledes at skabe optimale muligheder for at inddrage publikum i projekterne og at gøre processerne tilgængelige via levende formidling og workshops.

Formidling af forskningsresultater

For at sikre at den viden, vi opnår, ikke går tabt, og for at få gode erfaringer med, hvordan arkæologiske fund kan genskabes og gøres relevante for samtiden, er det vigtigt at dokumentere og formidle den opnåede viden. Dette planlægges gennem følgeforskning, udstillinger og udvikling af undervisningsmateriale samt levende og digital formidling.

På Trelleborg er der i forbindelse med en kandidatopgave lavet undersøgelser af skjoldbulens tydelige spor efter voldsomme hug. De nye analyser giver overraskende ny viden om, hvordan skjoldet blev holdt og brugt af vikingekrigeren på Trelleborg.

Afgørende brug af empiri

I rekonstruktionen af arkæologiske genstande eller bygninger er brugen af empiri afgørende. På baggrund af de arkæologiske tegninger og notater opføres bygninger og genstande i et tæt samarbejde mellem forskere, håndværkere og frivillige. Den Genskabte Borg og genstande bygges som rekonstruktion af den oprindelige vikingeborg eller genstand både i forhold til størrelse, form, konstruktion og finish. Genstanden bygges også af samme materiale og kvalitet, samt med anvendelse af samme typer værktøj og teknikker, som vikingerne brugte. Det skal være muligt at følge processen og genstandens genskabelse på det sted, hvor den blev fundet – nemlig på Trelleborg.

Ekspertgruppe

Det er planen, at museet samler en ekspertgruppe, der ved hjælp fra blandt andet dialog og konferencer kan sikre museet et tilstrækkeligt og forskningsbaseret grundlag til arbejdet med metoder, teorier og teknikker i relation til opførelsen af de nævnte rekonstruktioner.

UNDERVISNING / OG PUBLIKUMS- FORMIDLING

FORMIDLING OG OPLEVELSER FOR ALLE

Det naturskønne område omkring vikingeborgen danner i dag rammen for undervisning, aktiviteter, events og den årlige Vikingefestival. Området giver mulighed for at koble natur med kultur og læring, der giver gæsten en samlet museumsoplevelse. Trelleborg vil i fremtiden være et omdrejningspunkt for den nyeste forskningsbaserede formidling af vores fælles historie baseret på nye forskningsresultater gennem eksperimental arkæologi, de nyeste udgravninger, fund fra Trelleborg, didaktik samt pædagogiske metoder. Forskningen skal rette sig mod den materielle og immaterielle kultur samt formidlingsstrategier og læringsteorier.

Oplev vikingetiden med publikums- og formidlingstilbud

Trelleborg har i dag en velfungerende skole- og formidlingstjeneste, der tilbyder undervisning og formidling til alle besøgende. Trellebogs undervisningstilbud følger den nye skolereforms kompetence- og læringsmål, der især retter sig mod den åbne skole. Formidlingen skal både gå fagligt i dybden og levendegøre historien. Den skal ramme såvel det nysgerrige barn som den nørdede fagperson.

En særlig læringsoplevelse

Udvikling af nye undervisnings- og formidlingstilbud til folkeskoler, gymnasier, universiteter og andre uddannelser samt private grupper i nye autentiske og tidssvarende rammer vil give gæsten mulighed for at opleve vikingetiden på egen krop, og det er en af museets væsentligste kerneopgaver. Medinddragelse af gæsten i det rekreative område gør læringsoplevelser og formidling til en dynamisk del af museets virke. Det giver fantastiske muligheder for læringsoplevelser i et helt særligt læringsmiljø. Ligeledes giver det den besøgende en oplevelse af sammenhængen mellem de udstillede originale genstande, det nationale monument og det rekonstruerede, levende borgmiljø.

MÅL GRUP PER

”

Ny Trelleborg bliver i fremtiden en enestående kulturhistorisk attraktion i verdensklasse, som ikke findes andre steder i verden. Udover at være gearret til den efterspørgsel vi i dag oplever, åbner Ny Trelleborg op for nye målgrupper og aktivitet i unikke, autentiske omgivelser.

MÅLGRUPPER, FRIVILLIGE OG SAMARBEJDER / NU OG I FREMTIDEN

EN KULTURATTRAKTION I VERDENSKLASSE

Ny Trelleborg bliver i fremtiden en enestående kulturhistorisk attraktion i verdensklasse, som ikke findes andre steder i verden. Udover at være gearet til den efterspørgsel vi i dag oplever, åbner Ny Trelleborg op for nye målgrupper og aktivitet i unikke, autentiske omgivelser.

Til glæde og gavn for alle

Det vil give genlyd og trække turister til. Ikke bare i Vestsjælland, men i hele Danmark. Standarden for attraktioner af denne slags vil nå nye mål. Hele området omkring vikingeborgen Trelleborg vil få gavn af en verdensklasse attraktion og løfte hele området betydeligt i forhold til omsætning og arbejdspladser.

Oplev vikingetiden aktivt, historisk eller digitalt

Trelleborg bliver et professionelt og historisk samlingspunkt for vikingetiden i en unik autentisk ramme, der taler til alle målgrupper, og derfor bliver et udflugtsmål for alle hvor man kan opleve vikingekrigeren og hans univers på netop den måde, man ønsker – aktivt, historisk eller digitalt.

EN FANTASTISK OPLEVELSE FOR ALLE

Trelleborgs målgruppe er alle, men der er særlig fokus på børnefamilier, turister, skoler og uddannelsesinstitutioner samt pensionister. Målet er, at alle skal føle sig oplyst, underholdt og velkomne uanset hvilket af områderne med deres formidlingsgreb, der tiltaler målgruppen mest. Den brede målgruppe stiller krav om en kompleks formidling, der på samme tid levendegør og går fagligt i dybden, så både det nysgerrige barn, de voksne, turister og fagfolk tilfredsstilles. Derfor er også balancen mellem oplevelserne vigtig.

På Ny Trelleborg Oplevelses- & Videncenter vil der være plads til endnu flere af de nuværende målgrupper samt at åbne døren til helt nye som eksempelvis erhvervslivet og gruppeturismen.

Miniatureudgave af lanse-spids som har været brugt som gravgave.

LOKALE, NATIONALE OG INTERNATIONALE PARTNERSKABER OG SAMARBEJDER

Museet har partnerskaber og samarbejder med både lokale, nationale og internationale kultur- og uddannelsesinstitutioner. Det drejer sig om grund- og erhvervsskoler, gymnasier, museer og universiteter samt internationale museer og vikingenetværk. Samarbejderne styrker disse relationer og Slagelse Kommunes identitet. Med realisering af de nye formidlingstiltag bliver også kulturarvsområdet ved Trelleborg optimeret, hvilket skaber merværdi til hele regionen. Dette samarbejde vil blive styrket med oplevelses- og videntcenteret.

Vikingebuen

Vikingebuen er en forening bestående af de 14 største danske vikingeatraktioner, der bedriver forskningsbaseret formidling om vikingetiden. I en årrække har Ny Trelleborg-projektet og Museet ved Trelleborg deltaget og været aktive i dette nationale netværk af landets førende vikingeatraktioner, hvis arbejde blandt andet har bidraget til udgivelsen af Politikens rejsebogs-serie, *Turen går til Vikingetiden*.

Harald Blåtands Laug

Harald Blåtands Laug opstod i 2014 og har blandt andet til formål at fremme vikingeborgen Trelleborg som kulturinstitution i Slagelse Kommune. Harald Blåtands Laug består i dag af cirka 170 erhvervs personer og ambassadører. Det er både lokale og internationale personer, og har til formål at fremme kendskabet til kulturlivet i Slagelse Kommune – særligt Trelleborg.

Destination Viking Association

Nationalmuseet er partner i det internationale netværk Destination Viking Association, som Trelleborg har været medlem af siden 2009. Med grundlæggelsen blev det muligt i større omfang at samarbejde i et nordisk og europæisk netværk, om at promovere vikingernes og vikingernes verden, på baggrund af både kendt viden og ny forskning. I 2016 var 43 museer og attraktioner medlemmer af Destination Viking Association. Netværket er et koordinerings- og erfaringsudvekslingsnetværk, og er i dag ansvarlig for Europarådets Viking Cultural Route.

TRELLEBORGS VENNER

Ny Trelleborg Oplevelses- & Videntcenter bakkes op af foreningen Trelleborgs Venner og andre frivilligrupper, der indgår som en vigtig del af stedets arbejde. De frivillige bidrager med den nødvendige hjælp til arrangementer og events i weekender og ferier. Det samme gælder under den største årlige satsning, Vikingefestivalen. Venneforeningen lægger desuden værdifuld arbejdskraft til vedligeholdelsen af de rekonstruerede huse og museets vikingehave. Organiseringen af de frivillige centrerer sig om en række håndværkslaug med udgangspunkt i vikingetidens håndværk: smedelaug, tekstillaug, mad- og havelaug, trælaug, buelaug og krigerlaug. Laugene arbejder sammen med museets faglige personale med eksperimentel arkæologi og søger med vikingetidens metoder og teknikker at udvikle ny viden om vikingetidens kultur og håndværk.

PROJEKTBUDET / FINANSIERINGSPLAN

PROJEKTBUDET	Kr. Eksl. moms	Kr. Inkl. 17,5% Fondsmoms
DEN GENSKABTE BORG	30.174.912	35.455.522
Voldgrav, port, træsvellevej og palisade 2x15 + 2x10 meter	15.856.832	18.631.778
Langhus 1: Levende formidling. (Se s. 20)	6.839.040	8.035.872
Langhus 2: Arbejdende værksteder. (Se s. 20)	7.479.040	8.787.872
DET EKSISTERENDE MUSEUM	21.860.000	25.685.500
Tilbygning til ny udstilling/udstillingsfaciliteter. Visuel, funktionel opgradering/renovering i en samlet arkitektonisk løsning af eksisterende faciliteter		
MONUMENTET	3.200.000	3.760.000
Digital og ikke digital formidling		
Egenfinansiering Slagelse Kommune	25.000.000	25.000.000
Projektperiode 2018-2022: 10.mio. kr. Sekretariat, parkeringsareal, markedsføring, infrastruktur og andre bygherreleverancer		
Projektperiode 2012-2017: 15.mio. kr. Bygherreleverancer i form af: sekretariat, infrastrukturanalyse, kloakering, arkæologiske forundersøgelser, markedsføring og projektkonkurrence		
Intern kommunal projektbistand	700.000	700.000
Jura, Teknik og Miljø, Plan etc. 2018-22		
<i>Herudover betaler Slagelse Kommune en årlig driftsstøtte til Museet ved Trelleborg på 2,4 mio. kr./år og indestår økonomisk for den fremtidige drift.</i>		
PROJEKTBUDET I ALT	77.034.912	86.841.022
Finansieringsplan/bevillinger		
Dronning Margrethes og Prins Henriks Fond		100.000
Slagelse Kommune		25.700.000
RESTERENDE EKSTERNT FINANSIERINGSBEHOV		61.041.022

Budgettet er udarbejdet på baggrund af sammenlignelige gennemsnitspriser for tilsvarende byggerier.

INTERN FINANSIERING

Slagelse Kommune har afsat 25 mio. kr. til udvikling af Ny Trelleborg Oplevelses- & Videncenter.

Dette beløb er afsat til dækning af udbud/konkurrencer, nedrivning, kloakering, arkæologiske forundersøgelser, etablering af parkeringsareal (2019), kommunikation samt administration, Ny Trelleborg – Sekretariat og øvrige bygherreleverancer i projektperioden 2012-2022.

EKSTERN FINANSIERING

Der er behov for ekstern finansiering af Den Genskabte Borg, en arkitektonisk og indholdsmæssig opgradering af den eksisterende museumsbygning samt de to stier til monumentet på i alt 61 mio. kr. (inkl. 17,5 % moms).

(Projektbudget se s. 40)

Dronning Margrethe og Prins Henriks Fond har givet 100.000 kr. til Ny Trelleborg-projektet.

Harald Blåtands mønt fundet på hans kongelige borg Trelleborg. Harald Blåtand gjorde danerne kristne, og korsmønterne kan være hans manifestation af denne indsats.

ETABLERING I ETAPER

Ny Trelleborg Oplevelses- & Videncenter er et samlet projekt, men forventes etableret i etaper afhængig af finansiering.

Ønsket er dog, at vi først realiserer Den Genskabte Borg, da det vil give de fornødne rammer til at styrke den autentiske formidling på stedet.

DEN GENSKABTE BORG

35,5 mio. kr. inkl. 17,5 % fondsmoms

Beløbet dækker:

- Rekonstrueret voldgrav, træsvellevej, bro, port, vold, palisade jf. prospektbudget s. 40
- 2 rekonstruerede langhuse, indretning jf. prospektbudget s. 40
- Udgravninger og nedrivninger

Rekonstruktionerne kan etableres som beskrevet ovenfor.

DET EKSISTERENDE MUSEUM

21.9 mio. kr. inkl. 17,5 % fondsmoms

Beløbet dækker:

- Visuel og funktionel opgradering/renovering af den eksisterende museumsbygning med butik, café, publikumsservice, arbejdspladser samt formidler- og frivilligområder
- Tilbygning til udstilling inkl. bygge- og anlægsudgifter, indretning, IT-udstyr, montrere, montering, digitale løsninger, test af permanent udstilling, inkl. sikringsanlæg, belysning, skiltning og TV-overvågning

Opgradering af museumsbygning og udstilling ønskes etableret som én etape.

MONUMENTET

3.7 mio. kr. inkl. 17,5 % fondsmoms

Beløbet dækker:

- Digital og ikkedigital formidling i området i og omkring selve monumentet.

Etableres som en særskilt etape afhængig af finansieringsmuligheder.

DRIFTSBUDGET / DRIFTSGARANTI OG TIDSPLAN

DRIFTSBUDGET

Driftsbudget er udarbejdet for årene 1-3 efter åbning. Her forventes entréindtægten at udgøre en betydelig indtjening, der er relevant i forhold til et forventet forøget drift med de nye faciliteter.

Et estimeret, realistisk indtægtsniveau på Ny Trelleborg Oplevelses- & Videncenter er med udgangspunkt i 75.000 betalende gæster i år 2022.

I dag tages kun entré til Vikingefestivalen. På det nye Trelleborg er det aktuelt at tage entré, hvorfor driftsbudgettet til det nye samlede oplevelses- og videncenter er mulig.

DRIFTSGARANTI

Slagelse Kommune indestår økonomisk for driften og yder i dag en årlig driftsstøtte på 2,4 mio. kr. (niveau 2018) til Museet ved Trelleborg.

Denne driftsstøtte og garanti fortsætter i det kommende oplevelses- og videncenter.

Indførelse af daglig entré på Trelleborg vil sammen med det årlige driftstilskud fra Slagelse Kommune sikre en bæredygtig økonomi.

Arkæologien bekræfter i dag, hvordan Danmark også på Harald Blåtands tid var et multietnisk samfund. Isotopanalyser af skeletmaterialet fra gravpladsen ved Trelleborg bekræfter de nære forbindelser til Norge og de slaviske lande omkring Østersøen blandt andet Polen. Men også importerede husgeråd, smykker og våben vidner om forbindelser til disse områder i vikingetiden. Det er for eksempel fund af keramik og smykker fra de slaviske lande og fund af klæberstenskar og hvæssesten fra Norge.

TIDSPLAN

Ny Trelleborg-projektet følger den fastlagte tidsplan.

Når finansieringen falder på plads, forventes Ny Trelleborg Oplevelses- & Videnscenter at åbne i 2022.

Projektering og entreprenørudbud	2019 – 20
Lokalplan	2020
Arkæologiske undersøgelser	2020
Byggefase	2021
Åbning af Ny Trelleborg Oplevelses- & Videncenter	2022

Kampskjoldet er Danmarks eneste bevarede vikingeskjold og er en af de vigtigste skatte fundet ved Trelleborg. Skjoldet blev fundet 40 meter fra vikingeborgens sydport i 2008. Det har en diameter på 90 cm og er fremstillet af syv tynde brædder, der former skjoldet til en cirkulær plade. Et smukt, ornamenteret håndtag har været fastgjort på skjoldets bagside. Forsiden har oprindeligt været prydet af en skjoldbule af jern, der dækkede og beskyttede krigerens hånd. Skjoldet har sandsynligvis været forstærket og betrukket med læder. Analyser af træets årringe viser, at det er bygget af fyrretræ fældet i Vestnorge omtrent samtidig med, at der var krigere på Trelleborg.

